

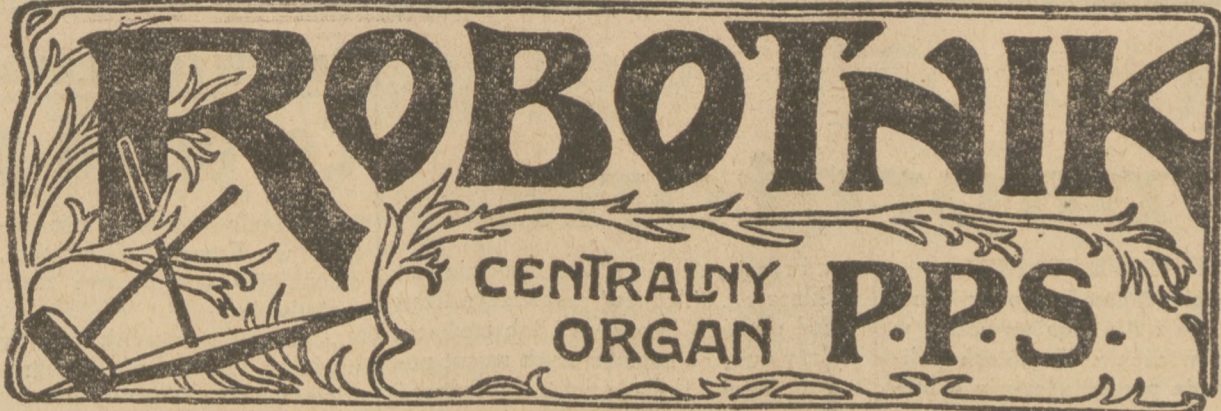
**NIECH ŻYJE RZĄD
ROBOTNICZY
I WŁOŚCIAŃSKI**

REDAKCJA przyjmuje interesantów od 11 do 3-ej po południu.
Za wstawiłki Redakcja nie odpowiada.

ADMINISTRACJA czynna od 9-8 bez przerwy, w soboty do 3 popoł.

KASA czynna od 12 do 2-ej.

Opłata pocztowa dla wysyłki.

PROLETARJUSZE WSZYSTKICH KRAJÓW ŁĄCZCIE SIĘ!

Wydawca: Rada Naczelna P. P. S.

**NIECH ŻYJE
SOCJALIZM!**

WARSZAWA, UL. WARECKA NR. 7

REDAKCJA — tel. 5.06-70

DYREKCJA — 2.20-13

ADMINISTRACJA — 5-13-80

DRUKARNIA — 2.76-43

KONTO CZEKOWE W P.K.O. 175

Cena numeru 20 groszy

Warunki prenumeraty: w Warszawie z odnośnieniem miesięcznie zł. 5.40 bez odnośnienia zł. 4.70, na prowincji miesięcznie zł. 5.40, zagranicą zł. 8.— Za zmianę adresu 50 gr.
Ceny ogłoszeń: Za wiersz wysokości 1 milimetra w tekście gr. 50, zwyczajne gr. 40, nekrologi do 60 mm. gr. 20, powyżej 60 mm. gr. 30, drobne za wyraz 20 gr. Poszukiwanie i zaofiarowanie pracy bezpłatnie. Ogłoszenia tabelaryczne 50 o proc. drożej. Układ ogłoszeń tekstowych i zwyczajnych 5-ciospaltowy. Za treść ogłoszeń Redakcja nie odpowiada

Wizyty Laval'a

Wobec podpisania paktu francusko-sowieckiego wizyta min. Laval'a w Warszawie miała większe znaczenie, niż w Moskwie, chodziło bowiem o to, jak Polska zapatruje się na ten pakt i jak on odbije się na stosunkach polsko-francuskich, jak rozwinię się dalsza współpraca z Polską na terenie międzynarodowym. Wiadomo bowiem, że od czasu istnienia paktu polsko-niemieckiego polityka zagraniczna Polski znajduje się pod znakiem zapytania, stosunki zaś polsko-francuskie są wciąż narzęzone.

Komunikat urzędowy, wydany po rozmowach z Lavalem, jest — jak zwykle — zbyt ogólnikowy, by z niego można było wyczytać odpowiedź na pytania powyższe. Komunikat mówi tylko o wspólnych wysiłkach obu krajów ku zachowaniu pokoju i osiągnięciu bezpieczeństwa drogą współpracy międzynarodowej. Komunikat mówi też o ścisłej solidarności, wyrażonej w sojuszu polsko-francuskim. Jest to, zdaje się, jedyny pozytywny wynik wizyty Laval'a. Jak na obecne stosunki francusko-polskie — i to jest wiele. Ale i z komunikatu urzędowego widać, że owe wspólne wysiłki ku zachowaniu pokoju i osiągnięciu bezpieczeństwa nie idą po jednej linii. Francja bowiem inaczej rozumie współpracę międzynarodową, a inaczej Rząd polski. Francja dąży do systemu paktów wzajemnych, któreby w sumie związały państwa europejskie w taki sposób, że żadne z nich nie mogłoby naruszyć pokoju bez narażenia się na sankcje zewnętrzne. Rząd polski zaś uważa, że dwa paktów nieagresji, podpisane z Rosją i Niemcami, już dostatecznie gwarantują pokój na wschodzie Europy.

Sądzić więc można, że rozmowy warszawskie sprowadziły się do wzajemnego wyjaśnienia stanowisk, że jednak nie doprowadziły do zmiany tych stanowisk. Stosunki francusko-polskie będą więc poprawne, ale o ścisłej współpracy polsko-francuskiej na terenie międzynarodowym niema narazie mowy.

Jeśli chodzi o pakt wschodni, to Rząd polski podziela raczej stanowisko Niemiec, które również uważają, że dwustronne paktów nieagresji zapewniają pokój na wschodzie i w żaden sposób nie chcą zawrzeć paktu wzajemnej pomocy z Rosją sowiecką. Jedynie w sprawie paktu naddunajskiego, mającego zagwarantować „niepodległość” Austrii, Rząd polski, zdaje się, stanął po stronie Włoch i, sądząc z wizyty p. Becka we Włoszech, nie pójdzie razem z Niemcami. Ale to chodzi o konkurencję dwóch faszystów, niemieckiego i włoskiego, konkurencję, która sama kryje w sobie zarodki wojny, ale popieranie Niemiec czy Włoch na tym punkcie w niczem nie postawi sprawy pokoju naprzód.

Zresztą nie można pisać o wizycie Laval'a w Warszawie, nie uwzględniając śmierci Piłsudskiego, który był rzeczywistym kierownikiem polityki zagranicznej Polski.

Z. P. P. S.

Dziś punktualnie o godz. 8.30 rano w lokalu własnym w Sejmie odbędzie się posiedzenie plenarne Z. P. P. S.

PREZYDJUM.

Kiedy Laval przybył do Moskwy, marsz. Piłsudski już nie żył. Rozmowy moskiewskie toczyły się wśród nowych okoliczności, których nie było w Warszawie. Rząd sowiecki niewątpliwie wyzyskał moment, by pogłębić i rozszerzyć stosunki francusko-sowieckie.

Ale śmierć Piłsudskiego może się odbić nie tylko na stosunkach francusko-polsko-rosyjskich, lecz na całokształcie polityki zagranicznej Polski. Jest to więc temat, przekraczający ramy artykułu niniejszego. (jmb.)

Ordynacja wyborcza B.B.W.R.

Wbrew pierwotnym informacjom i zapowiedziom, tak zw. grupa konstytucyjna BBWR, prowadziła wczoraj i onegdaj nadal swoje obrady nad projektem nowej ordynacji wyborczej pp. Sławka, Čara i Podoskiego.

BBWR, nie uznaj za wskazane przerwać tych „prac” przynajmniej do zakończenia uroczystości pogrze-

bowych ku czci marsz. Piłsudskiego. Ten swoisty pośpiech wywołał z natury rzeczy i przykre zdziwienie i dużo komentarzy.

Podobno owa „grupa konstytucyjna” BBWR, zaakceptowała zasadniczą koncepcję projektu pp. Sławka i Podoskiego.

W dniu pogrzebu marszałka Piłsudskiego

Program dzisiejszych uroczystości żałobnych

NABOŻENSTWO ŻAŁOBNE
rozpocznie się w Katedrze św. Jana punktualnie o godzinie 10-ej.

Posiadający zaproszenia będą wpuszczani do Katedry tylko do godz. 9 min. 40, poczem wstęp do Katedry będzie wstrzymany.

Pojazdy Rodziny Marszałka Józefa Piłsudskiego, Pana Prezydenta Rzeczypospolitej i osób, które będą jechały pociągiem żałobnym, odjeżdżają od Katedry tą samą trasą do ul. Suchej, następnie ulicami Langiewicza i Prokuratorowska, gdzie zatrzymują się, poczem będą ustawiane w myśl wskazań policji.

TRASA KONDUKTU.
Po zakończeniu nabożeństwa żałobnego w Katedrze około godz. 11 m. 10 kondukt wyrusza w porządku ustalonym jak przy ekspatacji zwłok z Belwederu do Katedry — następującą trasą: pl. Zamkowy, Krakowskie Przedmieście, Nowy Świat, 6 Sierpnia, Topolowa na lotnisko, obstawiona szpalerni organizacyj przy choćnikach, na których gromadzić się będzie publiczność. Poza oficjalną część konduktu, organizacje i społeczeństwo, podążające za konduktem po dojściu do zbiegu Al. Ujazdowskiej i 6-go Sierpnia, skierowane będą w Al. Szucha, by mogły przez pl. Unji, Puławską, Rakowiecką, Wiśniową wejść na lotnisko dla zobaczenia defileady wojska przed trumną Marszałka.

Ruch pojazdów na trasie konduktu, prócz pojazdów osób zdających z zaproszeniami na nabożeństwo do Katedry, zamknięty będzie o godz. 9-ej rano.

ZBIÓRKA ORGANIZACYJ.
Organizacje wraz ze sztandarami gromadzą się punktualnie o godz. 11-ej na pl. Unji Lubelskiej, wyciągając się czołem do ul. Rakowieckiej wzdłuż ul. Marszałkowskiej, najdalej do pl. Zbawiciela wyłącznie, Polnej, Al. Szucha i Bagateli, skąd na wskazanie kierownictwa w zorganizowanych kolumnach, trasa Rakowiecka, Wiśniowa (lub przy gmachu Szkoły Gospodarstwa Wiejskiego) wkraczają na lotnisko, gdzie ustawiają się na wyznaczonych przez kierownictwo miejscach.

WSTĘP NA TRYBUNY.
Posiadający bilety będą wpuszczani od strony ul. Topolowej najdalej do g. 12-ej i od tej chwili nikt poza konduktem oficjalnym wstępu na lotnisko mieć nie będzie.

Uwaga: Posiadający karty wstępu, a zamieszkałi na Pradze i we wschodniej części miasta od Krak. Przedm., Nowego Świata i Al. Ujazdowskich nie będą mogli przejść przez wspomniane ulice do zachodniej części miasta z powodu przemaszru oddziałów wojskowych.

Wejście na lotnisko odbywać się będzie przez bramy przy ul. Wawelskiej. Osoby przybywające do godz. 12-ej pojazdami kierowane będą ul. Topolową do Filtrowej, gdzie odbywa się wyśiadanie, a pojazdy ich zostaną skierowane ul. Filtrową do Suchej i zależnie od wskazań policji dalej na ul. 6-go Sierpnia lub do Raszyńskiej i Koszykowej, aby zająć miejsca w szeregach oczekujących pojazdów.

Dostęp publiczności w okolicach lotniska zamknięty będzie w obrębie Polna od pl. Unji Lubelskiej i Mokotowskiej, Śniadeckich od Marszałkowskiej, Polna od Koszykowej, Topolowa od Koszykowej, Filtrowa od Raszyńskiej, Wawelska od Al. Żwirki i Wigury.

Przy zbiegu ul. Topolowej z 6-go Sierpnia sprawdzanie biletów dla pieszych odbywać się będzie na 6-go Sierpnia na wysokości Szpitala im. Marszałka Józefa Piłsudskiego oraz przy ul. Suchej i Topolowej na wysokości końca placu, okalającego pomnik Sopera, licząc w stronę Koszykowej, Filtrowej u wylotu Suchej i Wawelskiej u wylotu Suchej.

Wzdłuż trasy kolejowej, przez którą posuwać się będzie wagon żałobny, ruch kołowy zamknięty będzie o godz. 12-ej m. 30. Również oczyszczony zostanie przyległy do trasy teren z publiczności.

NA POLU MOKOTOWSKIM.

W ciągu nocy ubiegłej i dnia wczorajszego zarząd miejski, w porozumieniu z władzami wojskowymi i komisariatem Rządu przeprowadził na polu mokotowskim wszystkie konieczne adaptacje techniczne, terenowe, budowlane i dekoracyjne do dzisiejszej rewji. Brygady robotników miejskich pod kierownictwem dyrektora inspekcji budowlanej na przestrzeni kilkuset metrów przedłożyły bruki, od ul. Topolowej na przestrzeni około 2.000 metrów, zbudowały barjery od strony Mokotowa, wzniosły podjum, na którym stanie ciężka laweta armatnia z prochami marszałka Piłsudskiego.

Wzdłuż trasy, prowadzącej od ul. Topolowej do podjum ustawiono kilkaset masztów udekorowanych okrytymi żałobą flagami. (PAT.)

URNA Z ZIEMIA WILEŃSKA

Urna z ziemią, którą wiezie delegacja wileńska do Krakowa, zaopatrzona będzie w pergamin z odpowiednim podpisem i pieczęciami województwa, gminy wileńskiej i dowództwa 1-ej dyw. łęg. Zwinięty w rulon pergamin spięty będzie złotą bransoletą, pochodzącą z 1863 r. Temi samymi pieczęciami opieczętowano urnę, umieszczając na niej trwały napis w formie ryngrafu. (PAT.)

Sobotni program w Krakowie

Wydany został następujący oficjalny komunikat, zawierający wytyczne programu uroczystości żałobnych w Krakowie:

W godzinach nocnych i porannych w sobotę dnia 18 maja przyjeżdżają do Krakowa pociągi z p. Prezydentem Rzeczypospolitej, Rządem i przedstawicielami państw obcych. Przyjazd pociągu ze zwłokami nastąpi około godz. 7-ej rano. Początek uroczystości rozpocznie się o godz. 8-ej rano.

Trumna ze zwłokami wyniesiona będzie przez jedno z wyjść dworca głównego, najprawdopodobniej koło poczty i zostanie złożona na lawecie, którą przygotuje komenda miasta. Przed dworcem kolejowym ustawia się batalion wojskowy honorowy, duchowieństwo, delegacje Sejmu i Senatu, delegacji uniwersytetów, akademii umiejętności, akademii literatury, sądownictwa w togach, oficerów, członków Sejmu i Senatu, szefowie drugiej instancji, rada miejska i delegacja Polaków z zagranicy.

Dalsza część pochodu, na którą składają się będą organizacje z Polakami z zagranicy i Związkiem Legionistów na czele, ustawi się na ul. Lubicz w kierunku Domu Żołnierza i ulic bocznych (Racławicka, Marjańska, Strzelecka i t. p.) z tem, że ulica Potockiego musi być wolna.

Z chwilą, gdy osoby i grupy zebrane przed dworcem kolejowym przejdą za zwłokami pochodem wyznaczoną trasą — złączą się do tego pochodu, jako dalsze grupy, znajdujące się u wylotu ulicy Lubicz.

Trasa pochodu na Wawel jest następująca: ul. Basztowa — wzdłuż Plant, pl. Szczepański, dookoła rynku głównego przed kościołem Panny Marii i odwachem ul. Wiślną, Straszewskiego do podwórza Wawelu od strony pomnika Kościuszki. Gdy pochód znajdzie się w rynku odegrane będą hejnały z wieży Marjańskiej.

U stóp Wawelu od strony wejścia, gdzie jest pomnik Kościuszki zdjęta będzie trumna ze zwłokami z lawety i poniesiona na ramionach oficerów do katedry.

Wzdłuż całej trasy szpaler będzie tworzyło wojsko.

Dla młodzieży, jako specjalne punkty wyznacza się plac Matejki, część placu Szczepańskiego, miejsce na rynku, na podwórzu Wawelu — w okolicy, ustawionych tam armat, oraz niektóre odcinki lewych chodników wzdłuż trasy.

Do katedry wejdą tylko rodzina, pan Prezydent R. P., szefowie państw, premier, marszałkowie Sejmu i Senatu, generałny inspektor armii, Rząd, generałcja, prezesi najwyższej Izby Kontroli Państwa, Najwyższego Trybunału Admi-

nistracyjnego, Sądu Najwyższego, korpus dyplomatyczny i część duchowieństwa.

Dla miejscowej prasy będą wydawane po 2 legitymacje w starostwie grodzkim, dla obsługi informacyjnej, dla prasy zagranicznej legitymacji dostarczy M. S. Z.

Sekcja żywienia krakowskiego komitetu obywatelskiego uroczystości pogrzebowych zakończyła swe przygotowania. Uruchomionych zostanie na placach krakowskich poza śródmieściem 10 wielkich punktów żywnościowych przy pomocy kilkudziesięciu kuchni polowych. Przy ul. Potockiego w cechu rzeźników i masarzy uruchomiony zostanie wielki punkt żywnościowy, który wyżywi 10 tys. osób, po ustalonej cenie 50 gr. za porcję ciepłej strawy z chlebem. Również przez dwie doby od piątku wieczór otwarte będą wszystkie sklepy żywnościowe bez przerwy. Sekcja ustaliła ceny dla uniknięcia jakichkolwiek nadużyć w pobieraniu wyższych cen. (PAT.)

W KATEDRZE WARSZAWSKIEJ.

Przez całą noc z dnia 15 na 16 b. milicjne grupy ludności gromadziły się na placu Zamkowym i były stopniowo wpuszczane do katedry.

W dniu 16 maja publiczność rosła do rozmiarów wielkich tłumów, zalegających w czterech kolejkach sąsiednie ulice, które wskutek nieustannego przyplwy i odpływu tłumów, przybrały niezwykle wygląd.

Wchodzący do katedry obchodzą nawę główną z lewej strony, a następnie przechodzą między ołtarzem głównym, mając po prawej stronie wysoki katalank, obity szkarłatnym sukniem, na którym spoczywa trumna ze zwłokami marszałka Piłsudskiego. Nad katalankiem wisi od sufitu korona ze srebrnym krzyżem, od której zwieszają się zasłony o barwach narodowych, ze wstęgami krepowymi, tworzące rodzaj baldachimu

W SOBOTĘ SZKOŁY ZAMKNIĘTE

Ministerjum W. R. i O. P. zarządziło, iż sobota czyli dzień pogrzebu Marszałka Piłsudskiego na Wawelu będzie dniem wolnym od nauki.

Szkoły wszystkich rodzaj i typów w całym państwie wezmą udział w nabożeństwach żałobnych, poczem zorganizują we własnym zakresie bądź w ramach ogólnych uroczystości, obchody żałobne dla oddania hołdu pamięci Marszałka. Dyrektorzy i kierownicy szkół wygłoszą krótkie przemówienia do młodzieży i zarządzą chwilę milczenia, (PRESS)

Włochy i Abisynja

Sytuacja napreżona

AMB. DRUMMOND W LONDYNIE

Ambasador angielski w Rzymie sir Erick Drummond został wezwany do Londynu celem złożenia raportu gabinetowi.

„Daily Telegraph” donosi, że Rząd angielski pragnie poznać opinie ambasadora w sprawie konfliktu włosko-abisynijskiego. Przed swym odjazdem sir Erick Drummond odbył dłuższą rozmowę z podsekretarzem stanu we włoskim ministerjum spraw zagranicznych Suvichem. Nie mógł on jednakże uzyskać audiencji u Mussoliniego. Korespondent dyplomatyczny pisma twierdzi, że sytuacja jest napreżona. Sprawa zatargu znajduje się na porządku dziennym najbliższej sesji Rady Ligi Narodów. Losy wniosku zależą jednakże w pierwszym rzędzie od stanowiska jakie zajmą Anglia i Francja. (ATE).

„NIE DOPUŚCIC DO WOJNY”

„Times” omawiając zastrzeżenie konfliktu włosko-abisynijskiego zaznacza, że ostatnie przemówienie Mussoliniego w senacie nie spełniło pokładanych w nim nadziei. Szef Rządu włoskiego nie wykażał dosyć pojednawczości. Prawda jest, że ani Anglia, ani Francja nie przedsięwzięły dotychczas demarche w Rzymie. Tem niemniej oba te państwa mają prawo konsultacji z Włochami w sprawie Abisynji. Wynika to zarówno z paktu Ligi Narodów i z międzynarodowych układów, przedewszystkiem z układów o Abisynji. W chwili obecnej prowadzone są rozmowy dyplomatyczne. W każdym razie — zaznacza dziennik — jest rzeczą pomysłną, że Rząd włoski miał nową swych przedstawicieli do komisji rozjemczej. Abisynja wyznaczyła swych delegatów do tej komisji wcześniej. Dziennik omawia następnie przebieg konfliktu, podkreślając, że posiadłości angielskie w Afryce, jak kraj Somali, Kenya, Uganda i Sudan graniczą również z Abisynją. Incydenty graniczne wywołane przez szczypty koczownicze, podlegające Rządowi abisynjskiemu, są częste. Niema jednakże żadnych dowodów do twierdzenia, że Rząd centralny w Addis Abebie nie stara się utrzymać tych szczyptów w karności. W tych warunkach nie należy zapominać, że zarówno Włochy jak i Abisynja podpisały pakt Kellogg'a i że oba te kraje są członkami Ligi Narodów. Układ z 1906 r. zawarty pomiędzy Włochami, Francją a Wielką Brytanią nakłada na te państwa obowiązek uszanowania politycznego status quo Abisynji. Żadna z układających się stron nie może interweniować bez uprzedniego porozumienia się z obu pozostałymi sygnatariuszami. Gdyby Włochy dążyły istotnie do wojny, sytuacja byłaby niezwykle trudna. Wielka Brytania i Francja powinny zrobić wszystko co leży w ich mocy, aby nie dopuścić do zatargu wojennego. (ATE).

WRAŻENIE WE FRANCJI

Przemówienie Mussoliniego w senacie o konflikcie z Abisynją wywołało w Paryżu silne wrażenie. W kołach politycznych panuje przeświadczenie o niecelowości demarche w Rzymie. Tem niemniej przyjazna wymiana zdań pomie-

dzy Francją, Anglią i Włochami nie jest wykluczona. „L'Ordre” przestrzega Rząd przed próbami interwencji lub mediacji. Należy uniknąć najmniejszych nawet pozorów, jakoby Francja pragnęła wpłynąć w jakimkolwiek kierunku na stanowisko Rządu włoskiego. (ATE).

Kronika dnia wczorajszego

Telegraf-telefon-radjo

W GRECJI.

Wybory zostały wyznaczone na dzień 9 czerwca. Zgromadzenie narodowe będzie zwołane 1 lipca. (PAT).

Sąd wojenny, który sądził powstańców z Mytileny, skazał gen. Gulinos'a na 5 lat więzienia, 2 innych oficerów na 4 lata więzienia, 2 oficerów na 3 lata, a 28 oskarżonych skazano na kary od 6 miesięcy do 2 lat więzienia z zawieszeniem kary dla 20 z nich; uniewinniono 23 osoby. (PAT).

SAMOBÓJSTWO TERORYSTY.

Jeden ze znanych przywódców terrorystycznej grupy macedońskiej Protogorowa, Boczew, skazany przed 2 laty na śmierć za morderstwo polityczne, popełnił wczoraj, po wykryciu jego kryjówki przez policję bułgarską, samobójstwo. Przed samobójstwem Boczew zastrzelił swoją przyjaciółkę Petkową. Boczew pozostawił list, wzywający rewolucjonistów macedońskich, aby nie przerywały swojej działalności. (PAT).

STRAJK MARYNARZY.

W przedsiębiorstwie żeglugi transatlantycznej w Hawrze wybuchł strajk 1200 pracowników, m. in. porzuciła pracę cała obsługa parowca „Champlain”, który miał odpłynąć do Ameryki. Strajk został wywołany przez zmianę umowy z pracownikami. (PAT).

MORD.

Naczelny redaktor dziennika „El Comercio” w Limie (Peru) i jego żona zosta-

li zamordowani na ulicy. Morderca jest nie jaki Carlos Speirs, młody człowiek, liczący lat 19. Ogółem dał on 7 strzałów rewolweryowych. Kiedy spostrzegł, iż ucieczka jest niemożliwa, usiłował popełnić samobójstwo, ciężko się raniąc. (PAT).

NAJWIĘKSZY DJAMENT ŚWIATA.

Znany nowojorski handlarz diamentów, Harry Winston, kupił w Londynie za 140 tysięcy funtów szterl. słynny diament „Jonker”, znaleziony przed paru laty w Południowej Afryce. Jak wiadomo, „Jonker” jest największym ze znalezionych dotychczas diamentów. (PAT).

„JAPONJA PODZIEMNA”.

Według doniesień agencji „Kokutsu” w Tokio przeprowadzone zostały wielkie obławy, podczas których aresztowano licznych członków nielegalnych organizacji politycznych. Celem skutecznego przeprowadzenia obław, szef bezpieczeństwa stolicy zmobilizował wszystkie siły policyjne, znajdujące się w Tokio. Działalność niedozwolonych organizacji politycznych spotęgowała się ostatnio do tego stopnia, iż wywoływała żywy niepokój u władz i wśród ludności. Agencja określa przeprowadzone obławy, jako największe, jakie kiedykolwiek odbyły się w stolicy Japonii i zaznacza, że ludność powitała je z uczuciem ulgi. (A T)

ARYSTOKRACJA SZPIEGOSTWA.

Agencja „Kokutsu” donosi: W pobliżu wyspy Tajwan japońskie turdzie morskie zatrzymały prywatny jacht turystyczny, na którym obywali podróży morską: Amerykanin Gray, Niemiec Meite i Rosjanin Zaru-

Po wizycie Lawała w Moskwie

Co pisze prasa francuska?

Wrażenie podróży ministra Lawała jest we Francji niejednoznaczne. Szereg dzienników wyraża swe zastrzeżenia i wątpliwości.

„Journal” przypomina, że Francja zawarła w 1932 r. pakt nieagresji z Sowietami. Tem niemniej propaganda komunistyczna we Francji i kolonjach nie zmniejszyła się. Dlatego też nie należy

zbyt ufać zapewnieniom sowieckim w tej dziedzinie.

Prawicowy „Matin” zaznacza, że o ile propaganda komunistyczna w armji francuskiej natychmiast nie ustanie, zarzut dwulicowości pod adresem polityki sowieckiej będzie całkowicie uzasadniony.

Komunistyczna „Humanite” wskazuje słowa komunikatu, że Stalin rozumie i całkowicie aprobuje politykę obrony ze strony Francji i uziera konieczność utrzymania jej sił zbrojnych na wysokości jej bezpieczeństwa, dotychczas jedynie obrony przeciwko siłom narodowo - „socjalistycznym”.

Korespondent specjalny „Petit Parisien” twierdzi, że Sowiety rozporządza ją flotą powietrzną, złożoną z 4000 aparatów najnowszej konstrukcji.

„Echo de Paris” donosi, że w ciągu lata uda się do ZSSR. delegacja dwóch pułków francuskich. Poza tem dziennik twierdzi, że Lawał w swych rozmowach ze Stalinem poruszył sprawę długów przedwojennych oraz tolerancji religijnej. (ATE).

Nowa fala gwałtów w Niemczech

„Manchester Guardian”, wielki angielski dziennik liberalny, dobrze poinformowany o stosunkach w Niemczech, donosi od swego korespondenta niemieckiego:

„...W roku bieżącym, zwłaszcza po plebiscycie w Saarze, sytuacja pogorszyła się znowu i obecnie terror szaleje bez przeszkód jak w pierwszych tygodniach dyktatury, a może jeszcze gorzej.

W jednym z miast na północy Niemiec traktuje się więźniów politycznych jak następuje: tych, co zabierają do więzienia, bije się zazwyczaj w twarz, aż im krew ciecze z ust i z uszu. Pokoje i korytarze są często skropione krwią. Jedną z młodych dziewczyn (większość uwieczonych to młodzież) rzucano od jej dnego końca pokoju do drugiego i bito ją. Całe jej ciało pobito, a głowa tak uciertała, że dziewczyna straciła przytomność.

Inną 18-letnią dziewczynę bito w posiadłkę dopoty, aż straciła przytomność, poczem rzucono ją do celi, gdzie całą dobę spędziła w męczarniach. Dopiero na drugi dzień zjawił się lekarz więzienny, który orzekł, że „zapewne nic złego się nie stało”.

Ponieważ dziewczyna opowiedziała lekarzowi, jak z nią postąpiono, skatowano ją ponownie.

Niektórzy z więźniów mają wszyst-

TRAWIENIE REGULUJĄ ZIOŁA CHOLEKINAZA H. Niemojewskiego Nr. 1 przy rozwolnieniu, Nr. 2 przy zaparciu, Nr. 3 przy uporczywym zaparciu.

Słuszna decyzja

Naczelna Rada Adwokacka powzięła decyzję w zasadniczej kwestji, czy instytucjom państwa wypada robić jakikolwiek użytek z anonimów. Często zdarzają się bowiem wypadki otrzymywania przez rady pism anonimowych, za wierające rozmaite doniesienia. Robienie użytku z anonimów uznano za nieliczące z honorum tego zawodu. (PID).

O 6-godzinny dzień pracy w górnictwie

Rada Zakładowa kopalni „Wolfgang-Wawel”, reprezentująca wszystkie kierunki związkowe zawodowych, uchwaliła jednomyślnie rezolucję, domagającą się zwołania w jak najkrótszym czasie

wspólnego kongresu wszystkich związków zawodowych w celu poparcia akcji wprowadzenia 6 godzinnego dnia pracy.

Rokowania w sprawie płac w cegielniach na Górnym Śląsku

Wczoraj odbyły się w związku pracodawców w Katowicach rokowania w

sprawie ustalenia zarobków w cegielniach na Górnym Śląsku. Rokowania nie dały rezultatu. Następną konferencja odbędzie się w środę, 22 b. m., o godzinie 10-ej.

Centr. Zw. Robotników Budowlanych zwraca się do delegatów poszczególnych cegielni, by w powyższej sprawie zwrócili się do sekretariatu przy ul. Włodzkiej 50, w Katowicach.

W „uspokojonej” Austrii

Podczas rewizji dokonanych ubiegłej nocy, policja wykryła skład broni, w którym znajdowało się 36 karabinów, 3 karabiny maszynowe oraz kilka tysięcy ładunków. Aresztowano jednego z by-

łych przywódców socjalistycznego „Schutzbundu” Wannecka, który będzie odpowiadał przed sądem za zdradę stanu. (PAT).

LEON WASILEWSKI

Pierwsze spotkanie

Po raz pierwszy w życiu spotkałem się z Józefem Piłsudskim w Petersburgu na jesieni 1896 roku. Spędzałem tam wakacje po powrocie z Zagrzebia i przygotowywałem się właśnie do ponownego wyjazdu zagranicę — tym razem do Zurichu. Przyzwyczajony od paru lat do niczego nie krępowanego śledzenia rozwoju wypadków politycznych i — przedewszystkiem — ruchu socjalistycznego zagranicą, dotkliwie odczuwałem brak informacji z tej dziedziny. Prasa rosyjska bowiem, skrupowana warunkami cenzuralnymi, pomijała zupełnie milczeniem to, co mnie najbardziej wówczas zajmowało. Oczywiście, interesowałem się wówczas przedewszystkiem losami rezolucji w sprawie niepodległości Polski — rezolucji, przedłożonej międzynarodowemu kongresowi socjalistycznemu w Londynie przez trójzaborową delegację socjalistów polskich.

Prasa rosyjska pisała wprawdzie

coś nieco o samym kongresie, ale o rezolucji polskiej nie wspominała ani słówkiem. To też wielką była moja radość, kiedy w restauracji „Dominique’a” znalazłem „Kölnische Zeitung”, która podawała dość dokładne sprawozdania z obrad kongresu londyńskiego. Z tego dziennika dowiedziałem się też, że rezolucja polska, wprawdzie w formie zmienionej i niejako rozszerzonej, została przez kongres uchwalona. Wiadomość ta jakoś wymknęła się uwadze cenzury rosyjskiej, która obficie zasmarowywała farbą drukarską wszelkie drażliwe dla Rosji informacje prasy zagranicznej.

Jednakże „Kölnische Zeitung”, po dając brzmienie uchwalonej w Londynie rezolucji, nie przynosiła najciekawszych dla mnie wyjaśnień, jakie okoliczności towarzyszyły uchwaleniu tej rezolucji, dlaczego została zmieniona, które z delegacji głosowały za nią, kto był jej przeciwny i t. d. To też z wielką przyjemno-

ścią przyjąłem zaproszenie studenta prawa — Kostka Demidowicza - Demideckiego, członka petersburskiej grupki P. P. S., na zebranie, na którym miał złożyć sprawozdanie z kongresu londyńskiego jego uczestnik, właśnie przybyły do Petersburga.

Zebranie odbyło się w mieszkaniu tegoż Demidowicza, zwanego w kołach towarzyszy żartobliwie „Czemo danem”. Poza gospodarzem i mną było obecnych kilku studentów wyższych zakładów naukowych oraz starszy od nas wszystkich człowiek o bardzo charakterystycznej powierzchności. Przywitał się ze mną, nie wymieniając swego nazwiska, co od razu wskazywało na to, że był działaczem partyjnym, zachowującym incognito ze względów konspiracyjnych. Ciemny szatyn o krótkiej brodzie i gęstych, przykrywających usta, wąsach, o szarych, łagodnych oczach, dobroliwie uśmiechających się z pod krzaczastych brwi, sprawiał ujmujące wrażenie.

Tylko ja go widziałem po raz pierwszy, reszta obecnych znał już widocznie, a stosunek, z jakim go traktowali, świadczył o wielkim dlań szacunku.

Sprawozdanie z kongresu, utrzymane w tonie nieprzymuszonyj pogadanki, przeplatanej pytaniami zebranych towarzyszy, nie przyniosło mi nic osobistej prawie nie nowego, poza tem, o czem już wiedziałem z „Kölnische Zeitung”. Sprawozdawca bowiem prawie nie dotknął zakulisowych perypetyj rezolucji, o których dowiedziałem się z czasem, już zagranicą, ale widać było, że przejęcia rezolucji w tej formie, w jakiej została uchwalona, nie uważał za zwycięstwo delegacji polskiej.

W jego sprawozdaniu i, zwłaszcza, w odpowiedziach, dawanych na zapytania obecnych, zastanowił mnie sposób, w jaki ich traktował. Pomimo naturalności stosunku do zebranych, jako do towarzyszy partyjnych, pomimo serdecznej atmosfery, panującej na zebraniu, odczuwało się pewien dystans, leżący między nim a zebranymi, wynikający ze stosunku przywódcy do podkomendnych, którzy z głębokiego przekonania uznali jego wyższość nad sobą, skąd jawna wola podporządkowania się jego przewadze, którejby zapewne nie nadużywał, ale którą umiałby wyzyskać w potrzebie.

Po skończonym zebraniu rozeszli-

my się wszyscy z wyjątkiem sprawozdawcy londyńskiego, który widocznie miał pozostać na noc u Demidowicza. Ten ostatni, wyszedłszy razem ze mną i odprowadzając mnie do domu, udzielił mi paru informacji o swym tajemniczym gościu. Dowiedziałem się więc, że nosi pseudonim „Wiktor”, że jest „nielegalnym” i że jako taki, pedzi „straszne życie”, nie posiadając ani własnego domu, ani stałego nazwiska, ustawicznie wystawiony na niebezpieczeństwo „wspy” ze wszystkimi jej tragicznymi konsekwencjami. Przyjeżdżał od czasu do czasu do Petersburga, przywoząc „Robotnika” i wszelką „bibulę”, utrzymywał stały stosunek z petersburską organizacją P. P. S. i odbierał od niej przeznaczone na cele partyjne pieniądze. Cieszył się bezwzględnie zaufaniem i uważany był za autorytet.

Dopiero w dwa lata później, już podczas pobytu w Londynie, na stanowisku redaktora „Przedświtu”, do wiedziałem się w wielkiej tajemnicy, że owym „Wiktozem” był Józef Piłsudski.

